

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z wniosku S. K.

przy uczestnictwie D. S. i innych, o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 3 czerwca 2011 r.,

zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 15 marca 2011 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 15 marca 2011 r. Sąd Okręgowy w Kielcach odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczynie od postanowienia tego

Sądu oddalającego apelację wnioskodawczyni od postanowienia Sądu pierwszej instancji oddalającego wniosek o zasiedzenie.

Sąd Okręgowy wskazał, że w dniu 20 stycznia 2011 r. pełnomocnik wnioskodawczyni został wezwany do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej między innymi przez uiszczenie w terminie tygodniowym opłaty od skargi w kwocie 2 000 zł., pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. W dniu 27 stycznia 2011 r., w określonym przez Sąd terminie, pełnomocnik wnioskodawczyni złożył pismo, w którym podał, że w załączeniu do pisma przedkłada między innymi złożone na formularzu urzędowym oświadczenie skarżącej o jej stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania złożone na urzędowym formularzu, w celu rozpoznania wniosku skarżącej o zwolnienie jej od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej, której, z uwagi na wysokość tejże opłaty (2 000 zł), skarżąca nie jest w stanie ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Na wezwanie Sądu Okręgowego zobowiązujące do wskazania, w jakiej dacie składała wniosek o zwolnienie skarżącej od opłaty od skargi kasacyjnej, pełnomocnik nie udzielił odpowiedzi. Nie została także uiszczona opłata od skargi kasacyjnej.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zgodnie z art. 102 u.k.s.c., przyznanie przez sąd zwolnienia od kosztów sądowych odbywa się tylko na wniosek, a skarżąca nie zgłosiła takiego wniosku. Nie może być bowiem, zdaniem Sadu, uznany za wniosek o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej, zawarte w piśmie z dnia 27 stycznia 2011 r. oświadczenie pełnomocnika, w jakim celu składa oświadczenie skarżącej o jej stanie rodzinnym i majątkowym ani samo to oświadczenie. Wobec tego, że nie została także uiszczona w określonym terminie opłata od skargi kasacyjnej, Sąd Okręgowy na podstawie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odrzucił skargę.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pełnomocnik wnioskodawczyni zarzucił błędne ustalenie, że nie został złożony wniosek o zwolnienie skarżącej od opłaty od skargi kasacyjnej, mimo że wniosek taki zawarty jest w piśmie z dnia 27 stycznia 2011 r. oraz błędne przyjęcie, że pełnomocnik został wezwany przez Sąd do wskazania w jakiej dacie złożył wniosek o zwolnienie skarżącej od opłaty od skargi kasacyjnej, podczas gdy Sąd jedynie zwrócił się do pełnomocnika z prośbą

o wyjaśnienie w jakiej dacie złożył taki wniosek, nie zakreślając żadnego terminu ani nie wskazując rygoru.

Wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Trafnie Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 102 u.k.s.c. sąd udziela zwolnienia od kosztów sądowych na wniosek strony (uczestnika postępowania) ubiegającej się o takie zwolnienie. We wniosku powinno być zawarte oświadczenie, że strona nie jest w stanie ponieść tych kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, a do wniosku, jeżeli składa go strona reprezentowana przez adwokata lub radcę prawnego, powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów, sporządzone na urzędowym formularzu według ustalonego wzoru.

Przepisy nie określają natomiast jaką treść powinien mieć sam wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Wobec tego uznać należy, że jeżeli jest on składany w piśmie procesowym, treść pisma powinna wskazywać, iż strona składa wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Brak natomiast podstaw do stawiania wymagania formalnego, by pismo takie zawierało stwierdzenie, że jest wnioskiem strony o zwolnienie od kosztów sądowych. Wystarczające jest, jeżeli z jego treści daje się wyprowadzić stwierdzenie, że zawiera ono taki wniosek. Zgodnie z art. 130 § 1 zd. 2 k.p.c. oczywiste niedokładności pisma lub jego mylne oznaczenie nie stanowią przeszkody do nadania mu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.

Nie można zatem podzielić oceny Sądu Okręgowego, iż pismo pełnomocnika wnioskodawczyni z dnia 27 stycznia 2011 r. nie może być uznane za wniosek o zwolnienie wnioskodawczyni od opłaty od skargi kasacyjnej. Choć niewątpliwie pismo to nie zawiera wprost stwierdzenia, że jest takim wnioskiem, to mimo tej oczywistej niedokładności, z jego treści wynika, iż wnioskodawczyni składa wniosek o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej. Pismo to zawiera też wszelkie niezbędne elementy i konieczne załączniki wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, określone w art. 102 § 1, 2 i 4 u.k.s.c., a zatem powinno być rozpoznane jako taki wniosek, gdyż, jak wskazano wyżej, oczywista niedokładność polegająca

na braku jednoznacznego nazwania go wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, nie uniemożliwia nadania mu prawidłowego biegu i rozpoznania go jako takiego wniosku (art. 130 § 1 zd. 2 k.p.c.).

Trudno też nie zgodzić się z zarzutami zażalenia, że nawet jeżeli, zdaniem Sądu, wymagała wyjaśnienia kwestia złożenia przez skarżącą wniosku o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej, to niewątpliwie pisma Sądu Okręgowego z dnia 28 stycznia 2011 r. (k. 17) nie można uznać za wezwaniem, w trybie art. 130 § 1 zd. 1 k.p.c., do usunięcia braków pisma pełnomocnika wnioskodawczynie z dnia 27 stycznia 2011 r.

Nie tylko bowiem nie zawiera ono wezwania czy zobowiązania pełnomocnika do uzupełnienia tego pisma poprzez złożenie odpowiednich wyjaśnień, lecz nie wskazuje terminu do usunięcia tego braku ani rygoru jego nie usunięcia.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy uznając zażalenie za uzasadnione uchylił zaskarżone postanowienie jako wydane bez podstawy prawnej (art. 398¹⁶ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).